

Conjunctuurbeeld Spanje

1 november 2011

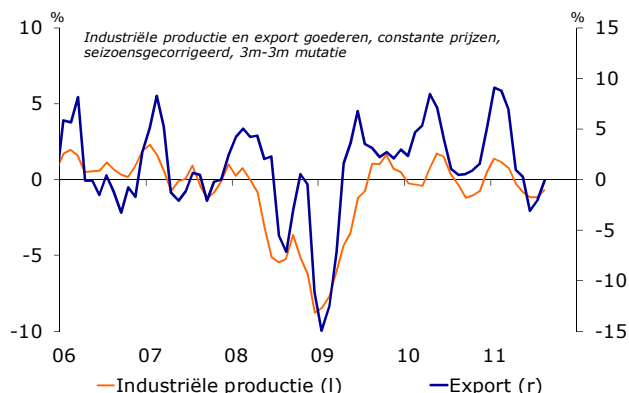
Harde klappen op de arbeidsmarkt

jaar op jaar mutatie in %	'10	'11	'12
Bruto binnenlands product	-0,1	½	1
Particuliere consumptie	1,2	½	½
Overheidsconsumptie	-0,7	-¼	-1¼
Investerings	-7,6	-5½	1
Uitvoer goederen en diensten	10,3	8¼	5
Invoer goederen en diensten	5,4	2	2
Consumentenprijzen	2,0	3	1¾
Werkloosheid (%)	20,1	21	20¼
Begrotingssaldo (% BBP)	-9,2	-6½	-5½
Staatsschuld (% BBP)	60,1	68	71

De beschikbare productie-, verkoop- en sentimentindicatoren voor het derde kwartaal wijzen op een vertraging van de economische groei. De export lijkt zich te herstellen van de krimp in het tweede kwartaal, maar de binnenlandse bestedingen vallen juist verder terug. Bezuinigingen en lastenverzwaringen door de overheid spelen daarbij een belangrijke rol. Die zijn waarschijnlijk ook mede verantwoordelijk geweest voor de forse daling van de werkgelegenheid in het derde kwartaal. Op basis van het tot en met november gedaalde economische sentiment is een nieuwe recessie niet uit te sluiten, maar die zal dan wel een stuk milder zijn dan de diepe recessie van 2008/2009.

Bron: Reuters EcoWin, Rabobank

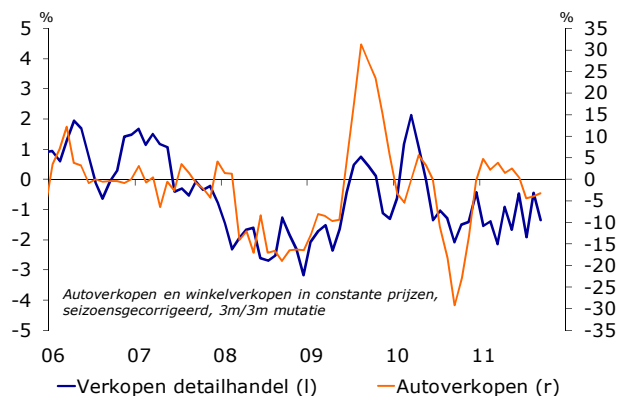
Export herstelt van slecht tweede kwartaal...

Na een slecht tweede kwartaal lijkt de export in het derde kwartaal te herstellen. Het volume van de goederenuitvoer nam in augustus met 10,9% m-o-m toe. Zelfs bij een forse krimp in september zal de exportgroei in het derde kwartaal als geheel ruim voldoende zijn om de krimp van het voorgaande kwartaal weer goed te maken. De vooruitzichten voor de rest van het jaar zijn gezien de wereldwijde groeivertraging en de onrust rond de Europese schuldencrisis niet gunstig. Maar een slecht laatste kwartaal kan niets meer veranderen aan het feit dat de export dit jaar fors gegroeid is, en daarmee een zeer belangrijke bijdrage heeft geleverd aan de economische groei.

Bron: Reuters EcoWin

... maar consumptieve bestedingen verzwakken juist

Door de krimp van de binnenlandse bestedingen weet de industrie maar beperkt van de robuuste exportgroei te profiteren. De industriële productie (IP) nam in augustus met 1,3% m-o-m toe maar dit was niet genoeg om de krimp in de twee voorgaande maanden goed te maken. Gezien de verslechtering van het producentenvertrouwen in september zal de IP in het derde kwartaal waarschijnlijk opnieuw krimpen. De winkerverkopen bleven in het derde kwartaal verder dalen en na een lichte groei in de eerste helft van het jaar daalden ook de autoverkopen weer. Samen met de recente forse daling van het consumentenvertrouwen en voortgaande bezuinigingen wijst dit op krimp van de consumptie in de tweede helft van het jaar.

Bron: Reuters EcoWin, Rabobank

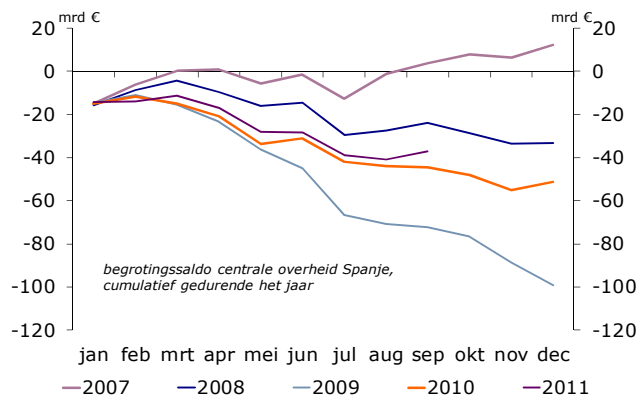
www.rabobank.com/economie

Tim Legierse
Tel. 030 – 2162677
T.Legierse@rn.rabobank.nl

Conjunctuurbeeld Spanje

1 november 2011

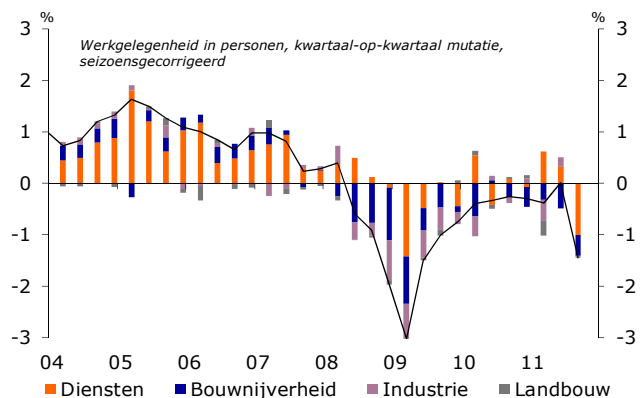
Overheid grotendeels op schema met tekortreductie...

Bron: Reuters EcoWin

De centrale overheid lag tot en met september voor op de geplande verlaging van het begrotingstekort in 2011. De verbetering ten opzichte van 2010 lijkt met 0,8%-BBP beperkt, maar de centrale overheid hoeft door een andere verdeling van de belastinginkomsten tussen Madrid en de regionale overheden haar tekort dit jaar met slechts 0,2%-BBP te verlagen. De gunstige uitkomst op centraal niveau wordt echter teniet gedaan op regionaal niveau, waar het tekort halverwege het jaar al bijna de doelstelling voor het hele jaar bereikte. De verlaging van het totale tekort van 9,2%-BBP in 2010 naar 6%-BBP dit jaar lijkt daardoor niet meer te lukken. Maar een uitkomst rond de 6½%-BBP is nog wel haalbaar.

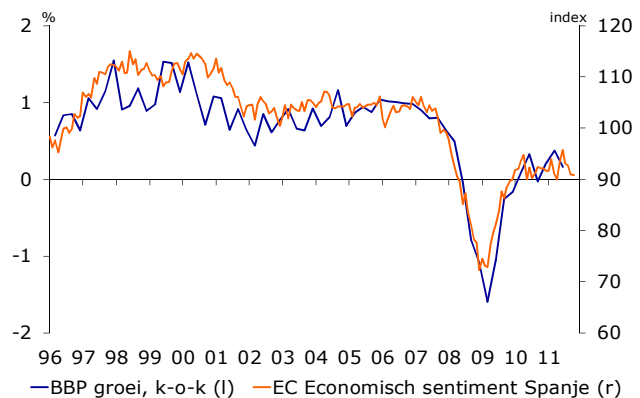
... maar bezuinigingen ondermijnen werkgelegenheid

Bron: Reuters EcoWin, Rabobank

De poging van de regionale overheden om door middel van ontslagen de overschrijding van het begrotingstekort nog enigszins te beperken lijkt een factor te zijn in de forse daling van de werkgelegenheid in het derde kwartaal. Gecorrigeerd voor seizoenseffecten daalde de werkgelegenheid met 1,5% k-o-k en steeg de werkloosheid voor het eerst tot boven de 5 miljoen mensen. De daling van de werkgelegenheid was geconcentreerd in de dienstensector. Naast de bezuinigingen op regionaal en centraal niveau speelt de eerder besproken krimp van binnenlandse bestedingen daarbij een rol. Verder was de groei van het toerisme in de zomer minder sterk dan in het voorjaar, waardoor uit die hoek minder steun kwam.

Op de rand van recessie

Bron: Reuters EcoWin

De beschikbare productie-, verkoop- en sentimentindicatoren wijzen op een vertraging van de economische groei in het derde kwartaal van het jaar. Met een BBP-groei van 0,2% in het tweede kwartaal leidt zo'n groeivertraging al snel tot stagnatie of zelfs krimp. De brede Economisch Sentiment indicator (ESI) voor Spanje en een eerste inschatting van de Banco de España suggereren stagnatie in het derde kwartaal. Per saldo verwachten wij voor de tweede helft van het jaar een lichte krimp van het BBP. Door het trage herstel na de diepe recessie van 2008/2009 zal de economie eind volgend jaar nog steeds ruim 2% kleiner zijn dan begin 2008 en blijft de werkloosheid nog geruime tijd erg hoog.

www.rabobank.com/economie

Tim Legierse
Tel. 030 - 2162677
T.Legierse@rn.rabobank.nl